

PEST, APRIL 28.

17. szám.

I. FÉLÉV. 1864.

Megjelenik minden esztendőnkön. Szerkesztő lakása (kegyesrendiek épülete 32. sz.) Ügynöki hivatal: (Lipóttetű 8. sz.)

29. Veronai Péter. 30. Sienai Katalin. Majus. 1. Vas. Fülöp és Előfizetés: helyben félre 1 fnt 31 kr. Jakab. (Evang. Ha mit kérni fogtok az Atyától az én nevemben, Ján. 16, egész évre 2 fnt 02 kr; vidékre félre 1 23—30.) Keresztjáró napok. 2. Zsigm. 3. Ker. fölt. 4. Flór. 5. Ald. esüt. fnt 66 kr, egész évre 3 fnt 32 kr o. 6.

Nem oly lenyügzők az anyaszentegyház parancsai, mint a minőknek egynémelyektől állittatnak.

Nem csak azok, kik az egyházon kívül vannak, hanem, fiadalom, magok annak némely fiai korszerűtlenséggel s az ember szabad akaratának lenyügzésével vádolják annak parancsait. Gúnyos mosolylyal tekintenek az álszabadság e szánandó hősei a buzgó hívőkre, valamint már első szüléinkre tekintve a ravasz kigyó képében rejlett sátán, midőn őket a valódi szabadság örve alatt az isteni parancs megszegésére rábirta. S hiszitek, hogy az ördög eme bérenczei minden siker nélkül terjesztik ki hálóikat az igaz hívők közepe? Bár így lenne! Mikor azonban nem egygyel közölök történt már meg hasonlóképen mint Adám atyánkkal, habár nem szeretjük, de a fondorkodás sikerültét nem egy-zer látni kénytelenek vagyunk. A bukott angyalok fejedelme nem felejtvé el bukásának valódi okát; nem felejtvé, hogy az álszabadság utáni vágyakodás vitte őt s czúkosait arra, hogy, a valódi szabadsággal be nem elégedvén, olyanra törekedjék, melyet a kevélység sugalt s a mely az isteni tekintélynek megvetésében gyökeredzett: a jámbor hívőket is szintily szerep játszására a maga küldöttei által ráakarja birni, megirigyelvén tőlök azon valóban szabad állást, melyet az isteni egyház védszárnyai alatt elfoglalnak. Az ész és akarat, az emberi méltóság ezen tényezőibe a kevélység mérges magvait hinteni akarván, legfőké az azt gátoló egyház iránti engedelmségről igyekszik lebeszélni a vigyázatlanokat; mi hogy könnyebben sikerüljön, borzasztó színekben állítja eléjük annak kormányát, nem találkozáva a rágalmak szótárában egy ocsmány kifejezést sem, melyet ellene föl ne használtatna. S valamint ő, ki tudja bűnét s érzi utóbajait s látja bukását, magát, hogy minél könnyebben hódítson, az előbb birt angyali méltóságába helyeztnek folyvást szereti látni, pokolbeli külsejét, mint az apostol mondja, a világosság angyalává elváltoztatván (Kor. 2 1): ugy az egyház hűtlen gyer-

meke is mindannak daczára, hogy annak isteni tekintélyét megvetette s parancsai iránti engedelmségét megtagadta, folyvást katolikusknak, és nem, mint mondani szokása, tulbuzgó, hanem felvilágosult katolikusknak tekintetni kíván; mintha katolikusknak lenni s az anyaszentegyházat nem hallgatni, összetérhető két dolog volna. — Oh! tévedések tévedése, mely egészen máshová ragalod az embert, mint a hová keresztényi kötelmeinél fogva törekednie kellene, mily nagy a te szereplésed napjainkban; de mily gyakori a szinpad deszkájának fölbillenése, s a rajta szereplőnek bukása is egyszersmind e tekintetben! Nem szándékunk azonban ezen bukás ezerféle neveit jelen soraink által feltüntetni. Itten csak fölvevett tárgyunknál maradván, azt állittjuk váltig, hogy az egyház parancsai az ember lelkének nem lenyügzésére, hanem szabadítására alkották. És ez állittmányunk támogatására következő szerény megjegyzéseimkkel szolgálunk.

A kath. egyház hive erősen hiszi és vallja, hogy mikor annak tanító kara a hit és erkölcs dolgában valamit rendel, annyiba kell venni, mintha azt maga annak isteni alapítója, Krisztus Jézus mondaná, azon Jézus, ki, szüttörvén a sötétség fejedelme nyomasztó igáját, minket a pokoli fajzat leggonoszabb rabságából kiszabadította; azon Jézus, ki, főlmenvén a zsoldárnok szerint a magasságba, magával elvívé a fogságot (67. zs.); ki igazságot szolgáltatott a nép nyomorultjainak s megsegíté a szegények fiait, összetörvén az erőszakost (71. zs.); s kinek megváltása által, mint sz. Pál ap. mondja, többé nem a szolgáló leányának fiai, hanem a szabadosai vagyunk (Gal. 4).

S hahogy folytonosan az beszél az egyház által, valljon rendelhet-e, parancsolhat-e ez olyasmit, mi az emberi lélek lenyügzésére szolgálna? Távol legyen, hogy csak gondolatában is föltegyen valaki ilyes önmagával ellenkezést arról, ki maga az ut, az igazság és az élet. Nagy következtelenség tehát állítani, hogy az egyház parancsai lenyügzők s az embert folyvásti rabságban tartók; mert valamint Istennek első parancsa, melyet már első szüléinknek az édenben adott,

ezelőzhatott arra, hogy rabságba hozza az által őket, kiket szabad akarattal s észszel megálda: úgy nem ezelőzhatnak az ember leigázására ez egyház parancsai sem, melyek által, mint főnebb mondtuk, maga a világ szabadítója s üdvözítője hozzánk folytonosan beszél. Csak az bélyegezheti zsarnokoskodással az egyházat, ki az ő tanítói karának isteni küldetésében nem hiszen, s kinek e szerint elkülönítenie tetszik őt a maga láthatatlan fejtől, Krisztustól; vagy épen ki a korunkban feltűnt emberiség rémjével, a Krisztustagadó Renannal Jézus istensége ellen rugdalózik; vagy mint az álszabadság apostolai legnagyobb részénél tapasztalható, mindannak, mi bármiféle tekintélynek színét viseli magán, tehát valamennyi parancsolatnak, főkép pedig az egyház isteni parancsainak esküdt ellensége; mint-hogy sz. Salvian mondása szerint: „Valamennyi gonosz inkább a törvény ellen kikelni, mint életmódját megjavítani, s inkább a parancsolatot, mint a bűnt gyűlölni hajlandó.“ (L. 4. advers. avarit.) Nem az egyházi parancs szellemében tehát, hanem inkább az emberek gonosz-sága- s hitelenségében rejlik az ok, miért hogy az szel-lemölőnek s zsarnoknak bélyegeztetik.

Valamint tehát az egyház láthatlan feje, Jézus a világra jövetelének céljánál fogva csak szabadító, s nem leigázó törvényt alkothat: úgy nemkülönben az ő egyháza is csak hasonszellemű parancsokat hirdethet; mert, mint főnebb is megjegyeztük, az egyház szava Krisztusnak a szava, s mert, aki azt nem hallgatja, magát Krisztust veti meg, mint szent Lukácsnál írva van (Luk. 10). (Folyt. követk.) Haffner Ignác.

Fohász.

Irgalmas Isten! elvesz hát e nép,
Melyet föntartott eddig szent karod?
Kit vérözön közt veszni nem hagyál,
A nagy szükségnek zsákmányul adod?
Irgalmas Isten! e szegény hazának
Kegyelmet esdünk tőled, oh Atyánk!
Ismerj reánk eltévedt gyermekidre,
Ne hagyj, ne hagyj elveszni, nézz reánk!
Ne engedj akkép nőni a csapást:
Mikép sok szívnek megfogyott hite,
Ne hagyj éhezni árva népedet,
Oh jőj inkább, siess segélyire!
Rémes csapások zúgtak át hazánkon,
Most meg szükség réme les reánk.
Kitől várjunk segélyt, ha jobbod elhagy?
Kihez forduljunk, édes jó Atyánk!?

A pusztított nagy szárazság helyett
Kegyelled árját öntsd inkább közénk,
S éleszd föl a zord téli fagy után
A benned élő hitnek szent tüzet;
Lobogtasd ezt, hogy lángja fényénél majd
Fölsimerjük méltán sujtó kezéd!
S a szenvedések közt is türelemmel
Dicsőíthessük szentséges neved!

Ne nézd a bűnöst, ki tán káromol,
Tekintsd az árva, esdő kisedet,
Picziny kezével mint fordul feléd
S éhezve várja szent segélyedet.

Erőtlen anyja fájdalommal nézi,
Mint esd térdelve a halvány gyerek,
S míg egy esőkot nyom imázó ajkára,
Szemében egy pár fényes köny rezeg!

Oh nézd e szegény, árva nemzetet,
Mely annyi csapást, vést állott ki már,
S a melyre tán — oh fájó gondolat —
Még több csapás, még gyászosb jövő vár.
Ne sulyosítsd meg karodat fölöttünk,
Oh hagyj még élni, nézz, tekints reánk,
Ha vesztünk kell, csak addig hagyj még élni,
Mig hozzád térünk, édes jó Atyánk!!

Sebők László.

Rövid az idő!

Elvégezted a husvétii sz. gyónást? Még néhány nap, és eltelik az anyaszentegyház által rendelt idő, mely alatt szívemet a bűnök szennyétől megtisztítsd!

Goffine, a husvétii ünnepkörrel tanítást befejezván, (293. l.) így ír: „Valódi s töredelmes gyónást kell tennünk, a gonoszság régi kovászát kitisztítanunk, hogy úgy, a mint illik, a tisztaság és igazság kovásztalan kenyérében tarthassuk meg az Ur vacsoráját (I Kor. 5, 7), mivel Krisztus, a mi husvétii báránynak, már megöletett, s valamint a zsidók husvétii bárányának megöletését a kovásztalan kenyér evése követi: úgy Krisztus áldozatát a régi gonoszság kovásztól ment tiszta élet- és gondolkodásmódnak kell a kereszténynél követnie.“

A kath. egyház mindenkit kötelez a penitencziatartás szentségére és megparancsolja, hogy legalább egyszer egy évben a legfőbbesőbb Oltári-szentséghez járuljon (IV. parancsolat). A kereszténység első századaiban a hívek, az imádság és tiszta élet által kitünvén, mindannyiszor részesültek (communicáltak) az áldozatból (Ap. esel. 2, 26); utóbb (Conc. Agat. can. 18.) a zsinati atyák határozatából évenként háromszor tartoztak a

hívek az Ur asztalához járulni, úgy, hogy önmagokat zárták ki azok, kik e parancsolatnak eleget nem tettek. A XIII. században (1215.) III. Ince pápa hozta legelőször azon egyházi törvényt, melyet a laterani zsinat (12. can.) elfogadott és az összes hívekre kiterjesztett: hogy mindenki, gazdag vagy szegény, ur vagy szolga, király v. szolga, férfi és nő évenként legalább egyszer tisztuljon ki bűneiből és husvét táján vegye magához az Ur sz. testét. A trid. sz.

zsinat az egyházból kizáratás büntetése alatt ujitotta meg ezen parancsolatot (Sess. XIII. can. 9. — Sess. XIV. can. 8.)

S te elvégezted-e, keresztény olvasó, a husvétii sz. gyónást és áldozást?

Hogy e kötelesség minél pontosb teljesítésére b uzditsalak, azon szavakat intézem hozzád, melyeket a lángbuzalmu Pázmány

Péter intézett őseinkhez: „Ha a régi keresztények isteni szeretete volna bennünk, gyakrabban részesülnénk ebben a drága kincsben. Nyilván, ha valamely gazdag ember, megnyitván tárházát, szabadságot adna, hogy, valamikor akarunk, részesülnék az ő jószágában, nem restelkednének az emberek. De midőn ily ritkán járulunk ehhez a mennyei gazdagsághoz, nyilvánvaló jele, hogy meghalt a Krisztus szerelme bennünk. A ki szeret valakit, gyakran és örömet nyájaskodik azzal, kiváltképen ha az ő nyájassága oda hasznos, mint a Krisztusé, kit valamikor ember méltán magához veszen, soha drága ajándékok nélkül nem veszi.“ (286—7. 1.)

Gyónd meg vétkeidet, hogy az által Üdvözítőnk mennybenetelének méltó megünneplésére elkészülj, hogy vele, ki mennyei Atyja jobbján ül s örökre él, hogy érettünk esedezzék (sz. Pál a zsid. 7. 25), sz. kegyelme által egyesülvén, keresve „azokat, mik fen vannak, hol Krisztus az Isten jobbján ül“ (Koloss. 3, 1), könnyen emeltesünk. sz. Ágoston szerint, „az egek magasságába, ha minket nem fog a bűnök sulya a földre lenyomni.“ (Serm. 263. de asc. Dom.)

A kedves Minka, kinek senki sem tagadhatta meg kérését, oly nyájasan s mézédeseen folyt ajkairól a szó, karjait zseljeszékben ülő atyja nyaka köré fonva, ezt ilyképen ostromolta: „Jó kedves atyám, nemde reménylhetem, hogy, ha a mennyei Atya nekem örömet szerez, te azt nem fogod megkeseríteni, sőt szívjószágodhoz képest még nagyobbítani? „Igen is, kedves Minka, — és milyen ezen örömed, melyet az Ég nyújt feléd? — „Azon kifejezhetlen boldog tudat, édes atyám, midőn a bűnök sulyát leraktam s Üdvözítőnk sz. testét veszem magamhoz! — Boldogságomhoz csak az hiányzik, hogy te is jőj velem Isten házába, hogy melletted térdeljek, a legfölségesebb Szentség fölvetelében téged kövessék, hogy veled imádságban és boldogságban egyesüljék! Nemde elfősz s együtt végezzük a husvétit sz. gyónást? „A gyermek gyöngéd szeretete ellenállhatlanul győzelmet adott a családatyán, a ki már hosszabb idő óta nem részesült azon örömben, melyet érzett, midőn Minkájával az oltár zsámo-lyán térdelt.

Végezd el a husvétit sz. gyónást s vedd magadhoz Jézus sz. testét! (Rom. 6, 4; Sir. 2, 20; a zsid. 13, 16; Ján. 6, 48. 51; 101 zolt. 5.)

Ludvay.

A káromkodás rossz hatása, rutsága s bűnsulya.

Rég nyugvóra szállt már a nap, a csordát hazahajtották már a legelőről, és kellemesen érinté füleinket az esteli harangszó. Levevén kalapjainkat, lelkeinkben a Nazarethbe siető angyalhoz szegődénk, vele együtt diésérvén a szent Szület, elmondván háromszor: „Üdvözlégy Mária!“ S így ábitatunkba mélyedve csakhamar észrevettük, hogy közel vagyunk már kitűzött célunkhoz, Nyugvölgy helységhez, mely azonban rejtve maradt még szemünk előtt, mivel a természet önkészítette sánczezal vezé az körül. Egyedül az Isten háza, melynek ég felé nyúló tornyát a messze hegyek közül kibúvó hold megezüstözé, áll a sánczezal szolgáló hegyen, figyelmeztetvén a helység csendes lakóit, hogy a mennyieket keressék s azok után törekedjenek, a melyek az embert a föld porából az ég felé emelik.

Leszállva tehát kocsinkról, a kis templom felé tartottunk, hogy emelkedettebb helyről szemlélhesünk meg az egész helységet. Felérvén a hegyre, a temetőből, melyet csak néhány fa, nemkülönben az egyházba vezető gyalogut választ el a templom körkerítésétől, keserves hangokat hozott felénk az esti

szellő. Kíváncsiságtól vonzva arra folytattuk utunkat, s oda érve, két ártatlan gyermeket, körülbelül 10 éves leányt s 5 éves fiút, pillantottunk meg. A temető egyik sirján térdelének, s keserves könyhullatás között többször ismétlék e panaszteljes szavakat: „Oh minek hagyta itt magunkra, szegény elhagyott árvákat!“

„Valószínűleg anyjokat siratják“, mondám társamhoz, s emlékemben tartván a helyet, hol e két gyermek sirva imádkozék, tovább haladtunk. E szomorú jelenet mindazáltal annyira megrendíté bensőmet, hogy alig voltam képes, az Urhoz, az árvák atyjához felfohajtvá, elmondani: „A hivek lelkei Istennek irgalmasságából békeességben nyugodjanak!“

„És az elenyészhetetlen világosság fényeskedjék nekik!“ lön a válasz társam részéről, de csak akkor, midőn már a hegyen leereszkedtünk magába a helységbe.

Élt egykor Nyugvölgyön Árva István nevezett szegény zsellér. Mint kis gyermek vetődött még ide. Honnét jött, kik voltak szülei? azt egy lélek sem tudta. Annyi azonban bizonyos, hogy István volt a neve, mert ő azt maga is mondá, s csak is ennyit tudott mondani, midőn Jámbor Anna viskójának ajtaján belépve ettől kérdeztetnék:

„Mi a neved, édes szolgám?“

„Pista“, felelt röviden az alig 3 éves gyerek.

„S hogy vetődött ide, édes gyermekem?“ kérdé kíváncsian az öreg özvegy.

A gyermek erre mitsem felelt, mert talán nem is hallotta jól a kérdést, mivel leirhatlan gyönyörözettel szemlélte a kis viskó legnagyobb kincsét, az élénk színekben Máriát ábrázoló képet, ki a kis Jézust anyai karjain tartá.

„S hol van atyád, vagy anyád?“ kérdé nyugtalanabban Panna asszony.

„Nem tudom, felele szájtatva a gyermek, azt mondta anyám, hogy ide menjek kenyeret kérni.“

„Oh, hát koldulsz, kis fiam!“ jegyzé meg Panna, s rögtön az éléskamrába ment, és jó nagy karaj kenyeret, nemkülönben néhány körtét hozott a kis koldusnak, mit ez a földre ülve egészen elfogyasztott.

Napok, hetek, sőt hónapok multak, s Pista mindig az öreg Panni házában tartózkodott, mert anyja többé nem tért vissza őt fölkeresendő. Midőn pedig már ama kort elérte, hogy a helység gyermekeinek játékában résztvehetett, Árva Pistának neveztek őt el. És valóban rá is illette név különösen most, midőn második anyja, Jámbor Anna, az özvegyek ritka példányképe, az árvák valódi gyámja s az ügyefogyottak és szűkölködők istátpja az élők sorából kiköltözött. Senki sem találkozott az egész helységben, a ki őt gyermekének fogadná, senki, a ki neki állandó nyughelyet nyujtana, hanem házról házra járva, vadon nőtt fel az ártatlan gyermek, keveset tudván az Istenről, s talán keresztet sem vetett magára... mióta Jámbor Anna a tulvilág boldogságát élvezi. Sőt mi több! — a helység néhány rosz gyermekétől annyira elsajátítá a káromkodást, hogy ezek büszkélkedve megvallák, miszerint Árva Pistát nem oly könnyen muija fel valaki a káromkodásban.

Fiatal korában kell nyesni a fát. Semmi sem marad az életben ugyanazon fokon csak egy percig is, hanem vagy előre kell haladnia, vagy süllyednie, a mint ezt a mindennapi tapasztalás világosan szemünk elé teszi.

Nem levén senki, a ki Árva István nevelőjének adta volna ki magát, senki sem találkozván, a ki a kis fiút imára tanítaná s erőszakkal kitépné szívéből a káromkodás még gyöngye, mindazáltal veszélyes s mérges gyökereit, annyira ment a

dolog, fájdalom! hogy Pista már serdülő korában a legoosmá-nyabb szavakkal illetné magát az Istent is; mely gonosz tet-teért lakolt ugyan, egy izben a lelkész szorgos befolyása követ-keztében nyilvánosan megbüntettetvén, ez egyszeri fenytés azonban kevés hatással bírt reá. Ő csak a régi maradt, s épen ugy káromkodék most a legények között, mint azelőtt, midőn őt a kis fiuk annyi dicsérettel halmozták el.

Ezen vétkes szokása egészen gyűlöletessé tette őt az egész helységben. Soknak az ajkáról átok hangzott Árva Pistára, mert ő vala a legények söpredéke, kitől számosan eltanulták a káromkodást. Gyűlölték őt a multságban, így a táncz alkal-mával minden jámbor leány elfordult tőle s egy futott előle, mint a mérges kigyótól.

„Hát miért nem jössz velem tánczolni?” mondá egy alka-lommal Gáspár Borisnak.

„Mert attól tartok, hogy még táncz közben is káromkod-nék kend, s így az Isten mindkettőnket büntethetne meg”, fe-lele komolyan Boris.

„Jőj hát te, Sári, ha ez az oktondi nem akar!”

„Velem ugyan nem fog kend tánczolni, ha csak az eszemet el nem veszítem, tánczoljon kend Pásztor Zsuzsival, hisz' a Pásztorék ugy is eltanulták kendtől azt a sok szép ezíra szót.”

Volt azonban a helységben egy ritka szépségű, példás és jámbor leány, Boldog Juliska, ki különös vonalommal viselte-tett Pista iránt, mit ő több izben édes anyjának is megvallott, erősen állítván egy alkalommal, hogy képes lenne Pistát a ká-romkodástól elszoktatni.

„Oh csak hallgass, Julesa — mondá anyja — én is azt mondtam, hogy elszoktatom Istemben boldogult édes atyádat a részegségtől, s mégis csak, minden iparkodásom daczára, az a — Isten boeáss meg! ... gonosz pálinka vitte őt a sirba.”

„Az oly ember meg, Örszi néne — jegyzé meg Gáspár Boris, Julesa legjobb barátneje — még az iszákosnál is rozabb, mert ha ez megrészegszik, akkor van ám csak a haddelhad, mint multkor is történt Pásztor Jánoséknál. Hiszen ugy is tud-ják kendtek az egészet!”

„Lássá kend, anyámasszony — szóla meghatóan Julesa — Pista oly szorgalmasan jár már a templomba is; lehetetlen, hogy idővel jobb ember ne válék belőle.”

„Jobb ember?! Csak lesd! Pista csak azóta kezdett a templomba járni, mióta már a legények sorába tartozik. S tán azt gondolod, hogy ajtatoskodásból megy ő kigyelme oda? Hiszen az egész szent beszédet csak átaluszsza, a szent mise alatt pedig soha sem függ a szeme az oltáron, hanem...”

„De magam is azt tartom, Örszi néne”, jegyzé meg Boris.

„Hej Julesa, Julesa! Inkább gyűlölnöd kellene az oly embert, kinek talán Istene sínesen, vagy ha van is, hát nem gondol vele”, mondá hevesen a szorgos anya.

Gyűlölé is Julesa Pista tévelyét, de nem magát a személyt, s mindig arra kérte az Istent, hogy ez valaha férje lehessen. Az Isten meg is hallgatá ezen kérését; sok unszolás után végre anyja is bele egyezett, s ő hitvestársa lett Pistának. Egyszerű kis házikón kívül mivel sem bírt Julesa; Pistának minden vagyona két keze vala. Szegények voltak mindkettén, Örsze azonban mégis örült, hogy egyetlen leányát rendbe hozhatta már. Egyedüli kívánsága az vala még, hogy unokáit láthassa, s ezt nem is tagadta meg tőle az Isteni gondviselés; mert ő daj-kálta még a kis Marist, ő vezette kezét először a keresztvetésre, igen ő, az öreg anya, tanította a kis unokát az Ur imádságára s az Angyali üdvözletre.

Pista erős testalkatu s munkás ember vala, mivel azon-

ban minden második szava után egyet káromkodott, nem lehetett tapasztalni, hogy az Isten áldása lebegett volna fölőtte. Julesa, ki még meg nem feledkezett arról, hogy fogadást tett, mielőtt Pistához ment volna, miszerint ezt a káromkodástól el fogja szoktatni, nyájasan, hizelegve s gyakran könyezve kérte őt, hagyna fel ezen rot s vétkes szokással. Ő azonban nem hallgatott szavára, sőt még gyakran durva módon bánt vele. (Vége követ) Podhrágyay Pál.

Pauli szent Vincze leányai vagyis az, irgalmas nénék' Győr-Szigeten.

(Vége.)

b) Az irgalmas nénék intézete Győr-Szigeten.

A mint szokott lenni a természet országában, hogy a gon-dos kertész parlag vagy silány növényzettel bíró földje beülte-tésére boldogabb távol vidékről hoz nemes magot, kitűnő má-nőségű gyökeret és esemetét, hogy ezt így hasznot nyújtóvá s kellemessé tegye, ugy szokott eselekedni a lelki kertész is, hogy a művelésére bízott lelki mező ne legyen csupasz kopár, hanem minél virágos-s gyümölcsözőbbnak tessék fel és talál-tassék. En, ugy hiszem, nem csalódom s a kegyes olyasó vélem-nyében nem ütökzik meg, midőn azt állítom, hogy a szerzetes rendek képezik az egyháznak, Isten földi paradísomának leg-nemesebb gyümölcsfáit s a vallásos társulatok legékeesebb s illatdusabb virágait. Volt idő, midőn a magyar egyház egy szép virágos lelki kerthez volt hasonlítható, mely annyira bővelke-dett a legnemesb esemetékkal, hogy még másoknak is szolgál-hatott. Tanúsítja azt a nálunk keletkezett és aquinói sz. Tamás közbenjárására IV. Orbán pápa által 1205 ben egyháziilag meg-erősített, sz. Pál remetéről nevezett dieső magyar szerzet, mely sok szenttel kedveskedett az égnek 522 évi virágzása alatt ha-zánkban. Jelenleg még Czeszlochován van anyazárdájok Leng-yelországban, mert saját honában megszüntetett II. József császár 1786. febr. 8-ki rendelete által. Egy csapással sok nemes fa kidöntetett akkor s sok szép virág kitépetett, ugy, hogy a pusztulás nyomai, daczára a bekövetkezett esendes időszaknak, még mindig feltűnnek s a kor igényei szerint lassankint új ül-tetvények által pótolandók. Egészen az egyház szelleme s a kor kívánalmához megfelelőleg eselekedett azért szeretve tisztelt megység főpásztorunk, ki valóban gondos öre nyájának, édes atyja a szegényeknek és árváknak, hogy mint lelki kertésze megéjének, az irgalmas nénék pauli szent Vinczétől alapított intézetét, mint legnemesebb gyümölcsökkel keesetető ese-métét megynkbe, nem kimélve fáradságot sem áldozatot, először meghonosítá. Mindjárt kormányzata elején 7½ évvel ezelőtt a Szentlélektől tetetett főpap azon volt, hogy megújítsa a föld színét, s erre minden czélserű eszközt fölhasznált. Győr-Szigeten mint tulajdonán tett délutáni sétái alkalmával szemé-lyesen ismerkedvén meg a szaporodó népség szükségével, kül-lönösen a gyermekek nevelésének elhanyagolásával, legezelsze-rűbbnek vélte az irgalmas nénék behozatalával gyakorolni irgalmasságot hibeivel. Azért a mint lehetett, püspöki kertjéből elegendő tért hasitatva megkezdeté a zárda építtetését. Isten e nemes szándékot megáldván az új, párját ritkító, gyönyörű ro-mai módorban épült ház és kápolna elkészült 1862-ben s mint uri kastély s a többi épületek királya áll Krisztus szüzeinek laka a szigeti nagy téren teljes pompában, édesdeden hívólag barátságos tekintettel s mégis méltóságos önérzetével.

1862. mindszenhó 12-ke volt ama felejthetetlen aranyfényű örömnap, melyen a szüzek egyházi beavattatása, az alapkö leté-tele, a ház felszentelése történt, egyházi s világi hatóságok s a nép nagyszámu részvéte mellett. Igen gyönyörű ösi nap mo-solygott jó kedvében az égről, a boldog község mindent elköze-gyett, hogy szive benső örömét kifejezze, volt diadaliv, tarcazk-ro-pogás, volt fényes öltönyű népsereg, volt szőnyegekkel ki-ékesített házak, fehérben öltözködött ártatlan leánykák, szép üdvözltek, pompás fogatok stb, de mindezeket ezerszer tul-szárnyalta a mlgos főpásztornak örökbecsű szivreható szent

beszéde a szerzetesi fogadalmakról, s a nap hősnőinek, a szerény, öt személyből álló irlalmas nénéknek jelenléte, épületes magartartása. Az egyházi népélyt, melyet felette emelt a szép körmenet, zárta be a kulesoknak, mint a hatalom jelképének átadása Strasser Xaveria a szathmári anyazárda főnöknője kezébe ő mlga által. A háznak főéke a házikápolna, mely az intézet kellő közepén van, mely azonban csak m. e. husvét másod napján avatott fel, hol az imáandó Oltári szentség is öríztek. Így tehát Jézus választott jegyeseivel a mennyei völégény együtt lakik, s hol öten együtt vannak az ő nevében, köztök van maga is és magát éretünk szüntelen feláldozó szive szüntelen kitért könyv a benne szívesen olvasgató szüzeknek, honét meritik a mások üdvéért magokat föláldozó élet nehéz, de szép tudományát. Jézus választá magának e hajlékot, hogy ott legyen szeme, szive szüntelen, s ő, az igaz Ige, a kegyelem trónjáról így kiált felénk: Jöjtek hozzám ti mindnyájan, kik fáradtok és terhelve vagytok, én megennyhitlek titeket és nyugalmat találtok lelkeiteknek, és ismét „Hagyjátok a kisdedekeket hozzám jöni, mert övék mennyei országa.“ És a szenvedő emberiség megérti Jézus szavát, és elmegy hozzá, hogy enyhet találjon fájdalmas sebére az irlalmas-apáca, e jótékony angyal vigasztaló szavai s üdítő irkét ható gyöngéd ápolása által. A szigeti ház összesen hat, t. i. három férfi- s három nő-ágygyal van alapítva két teremben, melyekben valamint egyáltalán a ház minden részeiben a rend és tisztaság egyaránt föltünik. Az intézetnek balszárnyán van a kisdedovoda, melynek zsenge ifjusága 250 tagból áll, egy királynéval bíró szüzarajhoz, méhkaszhoz hasonlító, ha elkezd zöngécselni. Minden vallás-, nem- és osztálykülönbég nélkül jönnek vagy hoznak ide a gyermekek. A helybeli plebános a kedélyes nt. Herez József ur számtalan adomával tud szolgálni a kis gyermekek vonzalmáról a jó nénék iránt: például, mint szokik a kis izraelita fiu szülei tilalma daczára az ovodába sapkátlanul, melyet az utána iramodó anyja fejéről lekapott volt, mint szereti és dicseri Jézust, kit otthon sem szeretnie, sem dicsernie nem szabad, mint sohajtozik a gyermek halálos ágyon is a jó néne után, mint viszi a szegény családanya téli időben ruhátlan gyermekeket lepedőben az iskolába stb., mit ő saját modorában fűszerezve ad elő, a mi legszebb tanúbizonysága a nénék kedveltsége- s népszerűségének, valamint a következők is. Epen azon körülmény, hogy sok gyermek csak félmeztelenül lepedőbe hozatott iskolába, a nénéket azon gondolatra serkentette, hogy karácson ünnepére némi kis ruházatot készíttessenek össze számukra, miért néhány ismerős asszonyságot felszólítának, hogy óeska, használaton kívüli ruháikat szánják oda a főnemlített célra. Ezen felszólalás következtében annyi avult és új ruha gyűlt össze a mult évben, hogy ötven gyermek egész ruházatot kapott, s a kétszázötven gyermek közül egy sem volt, ki legalább némi adományban nem részesítettet volna. Az intézet jobb szárnyán létezik a szűkebb helyiségű kötő-varróiskola, melyben sokszor 94 leányka szorul egybe, többen is jelentkeznék, ha t. i. a hely öket befogadni engedné. Azért csak áldhatjuk az imáandó Gondviselést, hogy ily intézet jöhetett létre nálunk, hol, míg a kéz ügyesítettik, az ész élesítettik, a szív képzése el nem hanyagoltatik. Kiszámíthatlan sokat használ a jó nénék példás buzgótsága is. Eddig 70 beteg nyert náluk ápolást, közülök öt a jobb életre szenderült, egy ezekből holtá előtt, a szeretetdus ápolás által s régi ohajtásának eleget téve, előbb reformált levén, letette a kath. hitvallást. Sokat lehetne és kellene még fölemlíteni mind ő mlgáról, mind a jó nénékről, de tiltja szerénységök, mely ellen vétenem nem szabad, midőn ily erélyes szavakkal „Istené a dicőség“ tiltakoznak. Csak azt az egyet legyen szabad megemlíteni, hogy az öt néne közül három magyar s a többi is érti többé-kevésbé hazánk nyelvét, a főnöknő Verner Brigitta somogyi születésű. A szók indítanak, azt mondja a közmondás, de a példák vonzanak. Ennek igazságát láttuk mult év sz. Mihály hava 8-án teljesülni, midőn a győri egyházi hatósághoz tartozó, Sopron megyében fekvő Füles nevű horvátajku községben gróf Zichy Henrik és vallásos neje által alapított új zárdába mlgos megyés püspökünk által az irlalmas szüzek ünnepélyesen beavattattak, számra hárman, kik kizárólag a zsenge ifjuság nevelésére szorítkoznak az alapítványi levél szerint. E szép tett nem szorul

emberi dicseretre. A két nagyreményű intézet felett virraszszon az Ur lelke!

Katholikus hitélet.

Görcsön, april 2. Édes magyar hazánk visszakapcsolt vég- és nagyváradi egyházmegyénk legtávolabb eső részeiben e-endesen ugyan, de azért folytonosan növekedik azok száma, kik öseik hitvallására, a kath. anyaszentegyházba visszatérnek. Nevezetesen: Illosván (Kraszna megyében), Szilágy-Somlyó főkegyházában több mint 60 lélekre megy a régen megtért katolikusoknak száma, kik, a nagybuzgóságú s istenfélő agastyán tek. Árvay Antal urnak ritka kegyéből alkalmas belső telket egyházi épületek állítására s más több külsőkkel együtt nyervén, eme, a helység kellő közepén létező telken, a minden szentet és üdvöst legnagyobb készség- s lelkesedéssel felkaroló és előmozdító nagyváradi latin szert. megyés püspök Szaniszló Ferencz ő mlga atyai gondoskodása s jótékony adományozása folytán, ugy nem különben más Isten szive szerinti egyháznagyk s a főnebb tisztelt lángbuzgalmu kath. ur által tett tetemes pénzbeli áldozatok következtében, már az imaházat toronnyal, melyben két széphangu harang hirdeti a fölleve-nült hitéletet, és tanító lakkal együtt fölépítették, új lakában a behelyezett tanító, az egyházmegyei pénztárból rendes fizetéssel ellátva, folytatja is hivatalos működését, s 24 gyermeket részéit oktatásán, kik naponkint szülőkkel együtt forró imákat rebegnek kegyes jótévőkért az egek Urához! — Továbbá Közép-Szolnok megyébe kebeleztet Görcsön mezőváros kath. anyaszentegyháza lelkeszeti körében is, sőt még nagyobb mérvben, s gyakrabban fordulnak elő megtérési esetek, ugy, hogy 1849-ik évtől fogva, mely évben nt. Gyergya János urat plebánosnak megnyerhetni szerencsések lettünk, folyó év 1-ső napjáig közel 110 lélekkel — nem számítva az előbbi évekbeni megtéréseket — szaporodott az igaz hívőknek száma annyira, hogy csak egyedül a lefolyt legközelebbi évben is hat család, mely 17 lélekből áll, tért a hely. vallásról a rom. kath. anyaszentegyház üdvözítő kebelébe. De nem is esoda, hogy az így van; mert, hol a lelkipásztor utolsó falatját is megosztja hűveivel; ott, hol a lelkipásztor temetési díj fejében szegény árvákat viszen magával haza tartás és tautítás végett, és ilyenek mindig számosan vannak papi lakában, és ezen kívül még a temetési költség fedezésében is sokszor segédkezett nyujt; ott, hol a lelkipásztor nem csak mint keresztelő, hanem legtöbbször egyszermind mint keresztutya is szerepel, s e minőségben, képzelhetni, hogy nem ő nyer, hanem ő nyujt aján-dékot; ott, hol a lelkipásztor nem saját kényelmére, de csak azért tart lovakat, hogy számos főkegyházaiban szétszór-tan élő szegény sorsu hűveit nem csak a papi illeték fizetésétől, hanem a súlyos fuvarbértől is fölmentse; ott, hol a lelkipásztor oly kegyes s oly jószívű, miszerint minden valláskülönbség nélkül az elmúlt zordon téli időben három kardszagi szegény családot csaknem naponkint részint élelemmel, részint meleg házzal is plebániáján ellátott: mondom, ott nem esoda, ha gyakoriak a megtérések. Fogadja a nemes keblű plebános ur e jótéteményeiért az egész község nevében legforróbb köszönetünket, kik neki a Mindenhatótól a leggazdagabb meny-nyei áldást kívánjuk. **Többen.**

Bihar, april 3. Tetszett az Isteni-gondviselésnek szeretett pásztorunkat ft. Timár Imre cz. kanonok s berettyői alesperet kiszólítani az élők sorából, mart. 28-án korának 67. évében, és így a husvét szent napjai reánk nézve szomorúsággal válnak vegyítve. Hogy mily tettdus élet fonala szakadt meg a boldognál beköszöntött halálával, azt néhány sorban ismertetni igen, de hín ecsetelni nem lehet. Elégge jellemzik azt ezen, egész életét visszatükröző szavak: Szegény voltam, szegényül élek, szegényül halok meg. Valóban ő Kézdi-Martonoson Erdélyben, szegény de nemeslelkű szüléktől származott; tanulási első éveit Eszterneken a minorita-rendű atyák böles vezérlete és fölügyelete alatt kezdte. Felsőbb tanulmányait a legkitünőbb sikerrel végezte. Hogy ő azt igazán lelkének tökéletesítésére s szellemének kiművelésére fordítá, tanuja azon főpásztori intézkedés, melynek folytán a nagyváradi papnöveldeben bevétet-

vén, Bécsbe a Pazmanumba küldetett a theologiai tanulmányok hallgatására. A benne helyezett várakozásnak ott annyira megfelelt, hogy, haza jöven, tanulmányi felügyelővé tétetett, később mint tanár alkalmaztatott, de súlyos fejszédülései miatt kénytelen volt arról lemondani. Mily lelkismeretes buzgósággal sietett ő tudományát gyümölcsöztetni mint lelkész, és embertársainak javára, boldogságára fordítani, tanu Karásztelek, hol 23, Csátár, Bihar, hol 10 évet töltött; különösen a nevelés volt azon tér, melyen nemes lelke szeretett foglalatoskodni, hogy ernyedetlen szorgalma által az egyház növendékeit a kor erkölestelen metelyétől megóvhassa, hogy így a hazának és egyháznak hasznos polgárokat neveljen. Nem csak szellemileg hatott ő jótékonyan, de megszámlálhatlan könyöradományai-val törekedett enyhíteni a szűkölködők, elhagyottak helyzetét; házában egy kis árvát mindig tartott. Kiválóan szerették őt pap-társai az ő barátságos önzetlen lelkülete miatt, s ha csak szeret- tehettek, elrándultak hozzá, hogy egy pár jó órát szeressenek magoknak. E nemes lélek végső napjaiban 50 köböl búzánál többet osztott ki a szegények között, azonfölül ruhával, élelemmel, pénzzel látta el őket. Az Isteni-gondviselés által támasztott emberek könyörületességének köszöné előmenetelét, mit ő soha sem feledett, miért is egész életén át nem volt ügyefogyott, ki házától vigasztalás és gyámolítás nélkül távozott volna el. Az elhunyt temetési szertartásait Fogarasy Mihály ezimz. püspök ő mlta számos paptsársai segédkezése mellett s nagy néptömeg jelenlétében végezte. Isten, minden érdemek jutalmazója, boldogítsa őt túl a síron.

M. J.

Mátra-alja (Heves m.), apr. 8. A kath. nép valódi barátjainak díszes sorában méltó helyet foglal el Kőváry János ez. kanonok, alesperes és ravi plebános ő nsga, ki több hónapon keresztül naponkint 50-60 szegény gyermeket jóízű eledellel és kenyérral táplál. Jól esik látni az érdemekben megőszült aggastyánt szegény kedves vendégei között járkálni, rendelkezni s gondoskodni, hogy házától senki közölök vigasztalás nélkül ne távozzék, miként buzdítja őket maga példájával az asztaláldás és hálaadás imáinak ajtatására. El nem mulasztathom még megemlíteni, hogy fiúilag szerett lelkipásztorunk anyatemplomunkat egy, ker. Jánost ábrázoló mellékoltárképpel és főkegyházát sz. Magdolna-oltárképpel fölkészíteni, a temetőt szép kőkereszttel és a kertaljai ugy nevezett borsos-dombot nép. sz. János csinos kőszobrával ellátni buzgólkodott. A Mindenható gazdag áldásával fizessen meg kedves lelkipásztorunknak.

X

Nyitra, april 15. Püspöki megyénk Varna mezővárosában (Trenesén m.) f. h. 4-én történt a szegény elaggottak házában beszenteltetése. A beszentelés tisztét ft. Szabinovszky Ignác alesperes és bóni plebános ur teljesítette. Szabadjon ezen, a ker. felebaráti szeretet egyik nemes kifolyásaul tekinthető intézet keletkezését röviden esetelni. 1861. dec. 2-dika vala, midőn Mészáros András apát és nyitrai nagyrepost ő nsga, akkor már félszázados hittudor és áldozár, a varnai születésű áldozárokat és világiakat, kik, legbensőbb tisztelettől vezéreltetve, messzeföldről jöttek félszázados áldozárságának megünneplésére, saját lakásán tanácskozmányra egybegyűjté, és szeretettől lángoló szívének fájdalomát fejezé ki a fölött, hogy szállóhelyök még mindig nélkülöz menhelyet a szegény aggok számára, holott egyházi megyénkben a legtöbb falu olyanall bir; közlé ezután elhatározását, mely szerint annak, a mivel a jó Isten kegyelmében megáldá, egy részét Isten és felebarátja iránti szeretetből a nevezett célra fordítani eltökélte, s erre négy államkötelezvényt, melyek mindegyike ezer forintról szólt, nemes bőkezűségében le is tett. De egyszersmind saját és a szegény munkaképtelen aggok nevében a szeretet elragadó szavaival fordult a jelenlévő varnaiakhoz, fölíván őket, hogy hozzájárulásuk által a sz. ezél mielőbbi létesítését előmozdítsák. A ragyogó példa által támogatott, szívérkezenyítő szavak nagy meghatottságot idéztek elő a jelenlevőkben, mely mennyire vala őszinte és mély, bizonyítják az ajánlatok melyek tüstént tétettek. Ugyanis ft. Sztánik Imre ur adott 200, ft. Szabinovszky Ignác 400, ft. Csajka Mihály konezkai plebános és alesperes 400, nt. Simonik József volt varnai plebános 200, nt. Sztrányavszky József mária-begyí benef. 50, nt. Kreuszik Ferencz chlivényi adminiszt.

100 és Horeczky Ferencz varnai lakos 100 frtot. Küldetett azonkívül még szeretetteljes fölívás a főnebbi értelemben más egyházmegyékben lelkészkedő varnai születésű áldozárokhöz, melynek következtében nt. Rissák András radosnyai plebános 500 frtot maga, és 200 frtot testvére, simonovnyi plebános részéről nemeslelkűen fölajánlott. Ily sikerdus előzmények után vétetett 1862-ben Varnán 800 o. é. forinton egy ház közel a templomhoz, melynek a sz. ezélhoz megkivántató áti-domitása- és kijavítására 839 frt 97 kr fordított. S ezen ház, homlokzatán e rövid, de praegnans fölirattal: „Pietate contribulum exurrexit. 1863.“ — most april 4-én, a testté lett Ige magasztos ünnepen, fogadá be 4 első lakóját. Minthogy a nemeszvívü alapítók nagylelkűen életre hozott intézetükről még életökben — vagy haláluk esetén végrendeletökben — megemlékezni ígérték (a mint Istenben már boldogult Csajka Mihály tevé, hagyományozván 60 frtot) alaposan lehet reményleni, hogy idővel a segélyzettek száma szaporítani fog. A félszázados hittudor és áldozár nem elégtette bőkezű áldozatát, hanem megkimérendő az alapítványokat, sok tárgyat vétetett azonfölül saját költségén. A többi között a belső felszerelés, ruha, a tornyoeska harangjával, a gyönyörű kereszt, mely a ház sz. rendeltetését hirdeti, és olajfestmények, melyek belsejét díszítik, — mind ő nsga a szegények iránti szeretetének tanúságai; homnt veszi pedig ezen szeretet éltető nedvét, megtudja, ki a varnai templom leltárába beletekintett, melyben az Ur iránti szeretetének bizonyítékai föllelhetők. A jutalmat nemes tettökért leljék az alapítók a Mindenható áldásában, melyet a segélyzettek hálás forró imái is számukra leessení fognak!

X

Társulati ügyek.

Pest, april 24. A Szent-István-Társulat folyó hó 23-án tartott választmányi gyűlésében az idei közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése előtt gr. Károlyi István elnök ő mlga arról értesíté a nagy számmal egybegyűlt választmányi tagokat, hogy bibornok-hg-primás ő eminentiája, szíves örömmel teljesítve a közgyűlés kérelmét, táviratilag tudósítani méltóztatott IX. Pius pápa ő szentségét, miszerint a Szent-István-Társulat közgyűlése ő Szentségéhez hódolati feliratot határozott, egyszersmind fiúilag kérve a szentséges atyát, hogy a feliratot kegyesen elfogadni méltóztatnék. Pápa ő Szentségétől távirat után kegyelmes válasz érkezett, melyben ő Szentsége a Szent-István-Társulat összes tagjainak egyszersmind apostoli áldását küldi ő eminentiája e táviratot gr.-elnök ő mlgával közölvén, ő mlga azt a jelen választmányi gyűlésnek bemutatta és az összes tagok főállása mellett fölolvastatta. A választmány a pápai áldást kegyeletteljes hódolattal fogadván, egyhangulag elhatározta, hogy az örök emlékre mind jegyzőkönyvbe igtatassék, mind pedig a társulati levéltárban becses kincsül eltesésék. — A közgyűlés jegyzőkönyve fölolvastatván és hitelesítetvén határozott, hogy az összes mellékletekkel együtt ki-nyomatván annak idejében a „Kath. Néplap“ pal mellékletül az összes előfizetőknek megküldessék. A közgyűlés által hat évre választott társulati tisztviselők ezek: alelnök: Somogyi Károly pozsonyi kanonok, igazgató: Füssy Tamás sz.-Benedek-rendű áldozár, titoknok: Agoston Antal, pénztárnok: Novákovics János, ügyvéd: Rudnyánszky Ferencz, számvevő: Kailinger Mihály. Az ügynökség ideiglenes vezetője: Rada J.

Pest, april 23. A Szent-László-Társulat magasztos céljainak előmozdítására az esztergomi érseki megyéből közelebb 800 frt 32 kr szerzetadomány küldetvén, a társulati érsek-elnök ő execha bibornok-hg-primás és esztergomi érsek ő eminentiájához a következő válasziratot intézte:

Főmagasságu, Főméltóságu és Főtisztelendő Herceg
Primás és Érsek ur!
Kegyelmes uram!

Hálaérzettel fogadom azon 800 frt 32 krnyi tetemes összeget, melyet mint a Szent-László-Társulat számára főmegyéjében ez év első negyede alatt egybegyűlt ajtatos adományt

Eminentiad e hó 11-éről 1864. sz. alatti főnbecsü levele mellett hozzám küldeni méltóztatott.

Ezen örvendetes eredmény, melynek érdemét épen a jelen idő ádáz volta tünteti ki, főleg Eminentiad lángoló buzgalmának s kegyes atyjok s főpásztorok szózata- s példájára örömet figyelő derék lelkészeinek levén tulajdonítható, esedezem Eminentiadnak, miszerint e néven különös érzékeny köszönetem öszinte nyilvánítását elfogadni s főmegyébéli érdemes papjainak is jelenteni kegyeskedjék. A mindenható Isten, kitől jó s kié minden vagyonunk, százezeres uzorával jutalmazza meg, mit Eminentiad jó papjaival s hűveivel együtt abból neki ezuttal is visszaadott, vagyis mit abból az egykori aratás napjára már romolhatlan alakban az ő mennyei tárházába előre küldött

Többire mély tisztelettel vagyok Eminentiadnak stb.
Pest, april 15. 1864.

Pest, april 23. A Sz.-László-Társulat nmlgu érsek-elnöke nt. Sztraka Tamás cziíferi és nt. Biróczy Agoston krakováni plebánosokhoz a következő levelet intézte:

Nagyontisztelendő Plebános ur!

Főmagasságu Bibornok-Primás ő Eminentiaja azon főnbecsü levelében, mely mellett a böles kormányával méltán dicsekvő főmegyéjében ez év első fertálya alatt a Sz.-László-Társulat számára egybegyűjtött összeget hozzám küldeni méltóztatott, Önre nézve szintoly igen kegyes mint hízélgő szavakban emeli ki Önnek társulatunk érdekében kezdet óta folytonosan tanusított s kitünő eredménnyel kísért épületes buzgalmát.

Egy jámbor lelkészre nézve az öntudat vigasztalása mellett nem lehetvén itt érdemeinek szebb s magasb jutalma, mint kegyes főpásztorának elismerése, miután Ön ezt ő Eminentiaja részéről e téren is méltó volt megnyerni, ennek becsét az encesekélységetől jöhető dicséret épen nem nevelheti; e helyett tehát ahhoz kedves kötelmem érzetében ezennel öszinte köszönetem nyilvánítását taldom, s társulatunk iránti szives részvétét jövőre is teljes bizalommal kikérem. Társulatunk további fölvirágzása s egész jövője leginkább a lelkész urak tevékenységétől függ, mely ha nem lankad, buzgalmuk melegénél hűveik áldozatkészsége tetté hevüend, s az ezek által nyújtandó fillérek parányi cseppjei a már eddig is oly fűvös sikerrel működött társulatunk szent céljainak eszközlésére hatalmas folyam-má fog válni.

Többire szíveségébe s ajtatos imáiba ajánlottan vagyok stb.
Pest, april 15. 1864.

A Szent-István-Társulat ügynöksége által szétküldött tagilletmények (X.) jegyzéke.

(1864. mart. 21. óta)

Folyószám	Nap		Renan műve	Szentek élete II. folyam. folyt.
1	Mart. 22	T. cz. Fodor Mátyás r. k. tanító urnak Makón	10	10
2	" "	Nt. Radics Pál lelkész urnak Nagylakon	11	11
3	" "	Ft. Huszár Károly püsp. titkár urnak Székes-Fehérvárott	150	150
4	" "	Nt. Ikrényi József káplán urnak Nagy-Szombathban	130	130
5	" "	Ft. Bartoss Lajos plebános urnak Kis-Gyarmaton	75	75
6	" "	Ft. Vajgeth Mihály esp. és pleb. urnak Ipoly-sághon	36	36
7	" 23	Nt. Vallus István káplán urnak Ercsújvárott	21	21
8	" "	Ngos Valentovich József cz. kanonok és pleb. urnak Sz.-Benedeken	23	23
9	" "	Ft. Glacz Pál esp. és pleb. urnak Felső-Ludányban	13	13
10	" "	Ft. Perkinkó Antal esp. és pleb. urnak Zsélyben	14	14
11	" "	Ft. Gürtler Mihály esperes és pleb. urnak Váralon	11	11
12	" "	Nt. Leeb Károly plebános urnak Sziget-Ujfaluban	10	10
13	" "	Nt. Divald Gusztáv plebános urnak Alsó-Sztrégován	15	15
14	" "	Ft. Sztarek Márton esp. pleb. urnak Rózsashegyen	18	18

Folyó szám	Nap		Renan műve	Szentek élete II. folyam. folytatás
15	" 24	Nt. Chmel Mihály plebanos urnak Nizsnán	13	13
16	" "	Ft. Weszelovszky Károly orvostudor urnak Arvavárallyán	17	17
17	" "	A püspöki irodának Károly-Fehérvárott	150	150
18	" "	Nt. Agoston Károly káplán urnak Kolozsvárott	140	140
19	" "	Nt. Both Ferencz káplán urnak Brassóban	80	80
20	" "	Nt. Simon Jukundián sz.-Fer.-r. képezdei igazg. urnak Csik-Somlyón	40	40
21	" "	Nt. Poszler János r. k. gymn. tanár urnak Székely-Udvarhelyen	24	24
22	" "	Ft. Merza Antal esp. és örm. szert. lelkész urnak Gyergyó-sz.-Miklóson	8	8
23	" "	Ft. Barvulsky János esp. és plebanos urnak Gál-Széchen	42	42
24	" 25	Nt. Majoros Antal káplán urnak Eperjesen	22	22
25	" "	Nt. Horváth Imre pleb. urnak Szerencsen	11	11
26	" "	Ft. Góts Mór pr. r. praetatusi titk. urnak Jászón	38	38
27	" "	Nt. Antal Károly káplán urnak Kassán	95	95

Különfélék.

— Baráti kézből veszzük azon tudósítást, hogy Huszár Károly **Történetekkei fölvilágosított egyházi beszédek** stb. című közkevdességű munkájának 2-ik kötete közelebb elhagyja a sajtót. Addig is, mig magáról a műről szólhatunk, megjegyezzük, hogy e kötetben foglalt sz. beszédek legnagyobbbrészt jeles jezsuita egyházi szónokok munkáiból vétettek, és melyek jelessége abban áll, hogy nem csak a lelkipásztor ajkairól hangzanak üdvertjesztöleg, hanem a családok körében is mint örökbecsű olvasmányok használhatók. Az első és második kötet összesen 80 beszédet tartalmaz. Ara e 2-ik kötetnek, Székesfehérvárra a ft. szerzőhez bérmentve beküldve, 2 frt, a midőn a megrendelő a munkát postán hasonlóan bérmentve kapja meg. Mindkét kötet együtt kerül 4 fitba; azonban a ft. egyházmegyei hivatalok utján 3 frton rendelhető meg. Minden egyszerre megrendelt s kifizetett 10 példány után egy tiszteletpéldány adatik.

— (Aláírási fölhívás) ily című munkára: **A társadalom alapelvei.** Irta Zádori János. A társadalom egyszerű átalakulásnak áll előestéjén. A „status quo“ föntartására nincs kilátás. Határozott megtámadása csak idő kérdése imár. Ezért komoly kötelességünk e válságos időben megmen-teni és biztosítani legalább mindazt, a mi a keresztény társadalom lényeges föltételeit, alapját képezi. Kötelességünk megismerkedni azon eszmékkel, melyek forrongásban tartják a világot, mérlegelni a kereszténység változatlan szempontjából azoknak ez időszertint irtvényességét. Ez célja a jelen munkának. És midőn Laeodaire és Ventura, Montalembert és Donoso Cortes, Balmés és Nikolas nyomdokaiba lépve szándékunk kijelölni a módot, miként irtvényesítsük a keresztény eszmék jogosult befolyását a közéletbe s ekkép kézikönyvvel szolgálni a keresztény eszmék harezosainak: irodalmunk egy lényeges hiányát véljük pótolni. A munkának, melyre a t. közönség figyelmét fölhívjuk, a következő fejezetek teszik lényeges tartalmát: A társadalom általán. A társadalom meghatározása és célja. A hatalom általán. A hatalom eredete: isteni jog vagy népföliség. A hatalmat közvetlenül a társadalom adja. Legitimitas és bevégzett tények. Szabadság. Felelős kormány. Önkormányzat. Tü-relem. Sajtószabadság. Az egyház és állam közti viszony. A pápai fejedelemség. A vasárnapok megütlése. A polgári házasság. A gyermek. A pauperismus. Szerzetes rendek. Egyházi javak. Socialismus és communismus. A munka 2 hó alatt megje-lenik. Ara 1 frt 50 kr. Pesten elfogad megrendeléseket Pfeifer Nándor könyvkereskedése. Az aláírási irtvet alulírotthoz (Bal-lassa-Gyarmatra) küldetni kérem. Tiz példányra egy tisztelet-példánnyal kedveskedünk. Zádori János.

— (Pályázat.) A magyar kir. süketnéma-intézetben Vácson folyó 1864. tanév végével 11 országos alapítványbéli hely, tudnillik: 6 fiu- és 5 leánygyermek részére fog megütlüni. Ezen országos alapítványi helyekre a nagyméltóságú magy. kir.

helytartótanács magas kegyelme által neveztetnek ki egyének; sz. kir. városokban lakó pályázók, foly. modásaikat, a fentisztelt magy. kir. helyt. főkörmányszékekhez czimezve, a t. városi hatóság, mezővárosokban és helységben lakók pedig, a kerületi szolgabírói hivatalnak azon megkereséssel adandják át, hogy az illető hatóságok azt maga után a nmlgu m. k. helytartótanácsához felterjesztene sziveskedjenek. Ugyan f. tanév végével megőrülendő magán-alapítványokra e következőkégyurak és kegyuri jogot gyakorló testületek fognak egyéneket kijelölni, n. m.: a) Erdélyország alapítványára, a nmlgu erdélyi kir. főkörmányszék. b) Endrényi ezélt Ebner alapítványára t. ez. Endrényi Antal szegedsongrádi takarékpénztári pénztárnok ur. c) Fuchs-Vurno nyitrai püspökök alapítványára: méltóságos roskoványi Roskoványi Ágoston nyitrai püspök ur. d) Oltványi István alapítványára: az alapító rságos és ft. Oltványi István temesvári nagyprépost ur. e) Kolozsváry alapítványára: ngos és ft. veszprémi székesegyházi káptalan. f) Sz. k. Pest városa alapítványára: t. ez. Pest városi hatóság. Folyamodványok, legyének azok akár országos, akár magán-alapítvány elnyerhetése iránt intézve, következőkégyurak mellékletekkel szerelhetnek fel: u. m. 1-ször. Keresztlevéllel, melyből kiténik: hogy a gyermek a felvételéhez megkívántató korban van, t. i. 9 évesnél nem fiatalabb, valamint 14-nél nem idősb. 2) Arról szóló orvosi bizonyítvány: hogy a gyermek vagy sükerrel beoltatott, avagy pedig a himlőzést természetben kiállotta légyen; továbbá, hogy a süketségen kívül más testi bajban, ragályos betegségben, nagy mértékbeni görvényekben nem ezenved, és kiváltépen arról: hogy lelki tehetségeire nézve a tanulásra alkalmas. 3-szor. Folyamodó lakhelyén lévő városi hatóság, vagy helységi elüljáróságtól kiadott, a helybeli plebánostól megerősített, és a szolgabírói hivatal által látomásozott szegénységi bizonyítvánnyal a felől, hogy folyamodó vagyontehetlensége miatt gyermekét, vagy gyámoltját tulajdon költségén az intézetben neveltetni nem képes. Országos alapítványok kérelmezése tárgyában, a folyamodványok illető hatóságokhoz legfőlebb f. majus hó 25-ik napjáig lesznek benyújtandók, mert különben megtörténhetik: hogy az elkésztett folyamodások jelen évben a kérelmezők sorozatába való felvételből kimaradnak. Tehetősb szülék gyermekei, vagy gyámokok gyámoltjai, kik a felvételési kort elérték, de azt még tul nem haladták, az intéz. ti. pénztárba évenkénti 126 o. é. frt. fizetés mellett, az igazgatóság által neveltetésre mindenkor elvállaltatnak; ezek mind élelmezésük, mind ruházatukra nézve, a többi alapítványbeli növendékekkel egyformán tartatnak. Gyermekük v. gyámoltjaik részére kényelmes ellátást obajtó szülék vagy gyámokok bővebben értekezhetnek ez iránt az igazgatóságnál. Végre azon szülék vagy gyámokok, kiknek gyermekük vagy gyámoltjuk országos alapítványba felvételeni fog, ezen körülményekről az intézeti igazgatóság által annak idejében tudósítandók lesznek, azon kérelmezők iratai pedig, kiknek kérelmük ezuttal nem teljesített, az intézetnek őrizet végett leküldetnek; az igazgató ezeket az illetőknek minden további befolyása nélkül, a legközelebbi évben újra, és mindaddig évenként felsőbb helyre ismételve felterjeszti, míg a gyermek a 14-ik évet át nem lépte, és ha még ekkoráig sem sikerülhetett valamely gyermek felvételése, ekkor az illető kérelmezőnek iratai visszaküldetnek. Vácson, 1864-ik évi martius hó 20-án.

Az intézet igazgatója.

Adakozások.

A Szent-István-Társulat által Pesten szerzendő házra.	frt	kr
Danilovics Mihály esp. és pleb., 4 évre, első részlet	5	—
Putnoky Pál	5	—
Szitkey Menyhért, 2 évre, első részlet	2	50
Keresztényi Albert, 4 évre, első részlet	1	—
Laacsnyai Vince	1	—
Tarnóczy János	1	—
Hricsóvasky József, 4 évre, első részlet	3	—
Répássy Gusztáv	1	—

Pataky János	1	—
Balázsy Alajos, 2 évre, első részlet	3	—

A Szent-László-Társulatra. frt kr

Az esztergomi érseki főmegyéből: (sellyei kerület: Parkasd 55 kr, Felső-Szeli 4 frt 40 kr, Királyrév 1 frt, Nádszeg 6 frt 88 kr, Negyed 82 kr, Pered 6 frt, Selye 1 frt, Szémő 9 frt 30 kr, Tallós 50 kr, Zsigárd 2 frt 50 kr; samariai kerület: Csütörtök 13 tag után 2 frt 34 kr, Fell 89 t. u. 16 frt 2 kr, Illésháza 3 t. u. 54 kr, Misérd 3 t. u. 54 kr, Nagy-Légh 1 t. u. 18 kr, Nagy-Magyar 5 t. u. 90 kr, Nagy-Paka 5 t. u. 90 kr, Pruk 1 t. u. 18 kr, Püspöki 1 t. u. 18 kr, Samaria 2 t. u. 36 kr, Sz. Antal 16 t. u. 2 frt 88 kr, Vajka 10 t. u. 1 frt 80 kr; új-laki kerület: Alsó-Széchény 1 t. u. 36 kr, Assa-Kürth 2 t. u. 72 kr, Egerszegh 7 t. u. 2 frt 52 kr, Kisbáb 1 t. u. 36 kr, Lakács 1 t. u. 36 kr, Nyitraivicsap 3 t. u. 1 frt 8 kr, Suranka 1 t. u. 36 kr, Udvarnok 2 t. u. 1 frt 8 kr, Ujlak 1 t. u. 36 kr, Úzbégh 1 t. u. 36 kr; esejthai kerület: Krakován 195 frt 43 kr; jókeői kerület: Alsó-Dombó 73 t. u. 13 frt 14 kr, Lopassó 8 t. u. 2 frt 88 kr, Dejtha 1 t. u. 18 kr, Jókeő 1 t. u. 18 kr, Lapesan 1 t. u. 18 kr, Vilenez 1 t. u. 18 kr; bazini kerület: Bákony 1 t. u. 72 kr, Magyar-Gurab 9 t. u. 5 frt 48 kr, Sengviz 2 t. u. 1 frt 44 kr, Schvainerta 1 t. u. 72 kr, Tót-Gurab 1 t. u. 72 kr, Pudmeriez 11 t. u. 7 frt 92 kr, Vistucz 10 t. u. 7 frt 20 kr; hédervári kerület: Ásvány 5 frt, Bácsa 6 frt 30 kr, Ballony 3 frt, Duna-Szentpál 6 frt 12 kr, Hédervár 8 frt 50 kr, Kiliti 54 kr, Nagyabajes 5 frt 88 kr, Püski 1 frt 26 kr, Vámos 5 frt 94 kr, Zámoly 6 frt 66 kr; ipolysági kerület 5 frt 54 kr; ezifferi plebánia 172 tag után 125 frt, budai főkegyet 263 frt 49 kr; bozói kerület 10 tag után 2 frt 40 kr, nagykosztolányi kerület 8 tag után 1 frt 44 kr; Nagyszombat városa 50 t. u. 49 frt 18 kr) összesen . 800 32

Kegyes adományok.

Ezen jelleg mellett: „Mutasd meg esodálatos irgalmatod, ki megszabadított a benned bizókat“ (16 zsolt. 7.), egy névtelen jótévő 50 frtot küldött a Szent-István-Társulat igazgatóságához a következő ezélokra:

- a) a pesti sz. Ferencz-rendü zárda főnökének a szegény szükkölködők élelmezésére 10 frtot;
- b) a szolnoki szent-Ferencz-rendü zárda főnökének a szegény szükkölködők élelmezésére 20 frtot;
- c) a tiza-szöllősi községi jegyző Vári Szabó József urnak a „Pol. Ujdonságok“ban tett felszólalása folytán, a szöllősi szükkölködők számára 10 frtot;
- d) Remellay Gusztáv urnak az általa segélyezett szükkölködő gyermekek számára egy gyermek nevében 10 frtot.

Pályázatok, r. kath. kántortanítói állomásokra.

I. A zágrábi érseki megyében, Zala megyében, muraközi járásban üresedésbe jött Nedelisce mezővárosi II. és III. elemi osztályu r. k. tanoda kántori állomással együtt, melynek betöltése végett f. évi junius 30-ra pályázat hirdettetik. Ezen állomás évi jövedelme: a) szabad lakás és konyhakert. b) 3 hold szántóföld és 1 1/2 hold kaszálórét. c) 268 frt o. é. készpénz. d) Tüzifa fejében 52 frt 50 kr o. é. e) stola 3177 lélek után.

II. Ugyanezen érseki megyében, vármegyében s muraközi járásban elemi két osztályu r. k. ujonan föllállított tanodánál a lopatineci f. r. k. kántori állomásra f. évi junius 30-ra pályázat hirdettetik. Ez állomás évi járuléka: szabad lakás s konyhakerten kívül a) 315 frt o. é. készpénz, b) 5 öl tüzifa. c) Stollaltek 2255 lélek után. Az akármelyikre a két állomás közül pályázni kívánók, kiktől a horvát s magyar nyelv tudása okvetlenül kívántatik, sajátkezüleg írt folyamodványaik, elvégzett képezdei és tanítói képességükről, erkölcsi és politikai magokviselétről bizonyítványukat keresztlevéllel együtt az említett napra alulirt muraközi felsőkerületi alesperesnek és vrattissineci plebánosnak postauton Csáktornyára bérmentesen küldjék be. Kelt Vrattissinecen april 11. 1864. Raffay József, alesp. s plebános.

Kiadja a **Szent-István-Társulat**. — Felelős szerkesztő: **Szabóky Adolf**.

Nyomatott Pesten, Emich Gusztáv, magyar akademiai nyomdásznál (Barátok tere 7. sz.)